

20110471297

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА СТАРОТО ГРАДСКО ЈАДРО НА ОХРИД ЗА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО ОД ОСОБЕНО ЗНАЧЕЊЕ

Се прогласува Законот за прогласување на Старото градско јадро на Охрид за културно наследство од особено значење,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1874/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА СТАРОТО ГРАДСКО ЈАДРО НА ОХРИД ЗА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО ОД ОСОБЕНО ЗНАЧЕЊЕ

І. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Старото градско јадро на Охрид, кое претставува споменична целина, се прогласува за културно наследство од особено значење, поткатегорија - големо значење.

(2) Со прогласувањето на споменичката целина „Старо градско јадро на Охрид“, за културно наследство од особено значење, се овозможува:

- трајно зачувување на историските, уметничките, архитектонските, урбанистичките, амбиенталните, етнолошките, духовните, социолошките и другите научни и културни вредности, како и автентичноста, единственоста, реткоста, разновидноста, интегралноста, староста и други својства, содржини и функции,

- создавање поволни услови за опстанок и задржување на интегритетот на сите податоци што ги носи во себе како сведоштво,

- ширење сознанија за неговите вредности, значење и улога во културната идентификација,

- оспособување да служи за задоволување на културните, научните, едукативните, естетските, економските, туристичките и другите потреби на граѓаните и

- спречување на дејствија, појави и влијанија со кои се врши или може да настане оштетување или деградирање.

(3) Споменичката целина „Старо градско јадро на Охрид“ настаната во периодот од IV век пред нашата ера до XXI век, како културно наследство од особено значење, е добро од општ интерес за Република Македонија и ужива посебна заштита во согласност со овој закон, Законот за заштита на културното наследство и Законот за управување со светското природно и културно наследство на Охридскиот регион и друг закон.

Член 2

Споменичката целина „Старо градско јадро на Охрид“ (во натамошниот текст: Старото градско јадро на Охрид) се наоѓа на подрачјето од општината Охрид и го зафаќа просторот со следниве координати:

- најисточна точка $Y\ 41,110582^0$, $X\ 20,806259^0$,
 - најјужна точка $Y\ 41,109430^0$, $X\ 20,804770^0$,
 - најзападна точка $Y\ 41,114546^0$, $X\ 20,787277^0$ и
 - најсеверна точка $Y\ 41,119025^0$, $X\ 20,790586^0$,
- највисока точка (794 м надморска височина) $Y\ 41,115360^0$, $X\ 20,791330$ и со вкупна површина од 85 ха 08 а 74 м².

Член 3

Старото градско јадро на Охрид ги има следниве граници:

- Исток: источната граница започнува во точката „А“, која е на пресекот на ул. „Македонски просветители“ и бул. „Туристичка“, се движи на југ по оската на ул. „Македонски просветители“ (КП 17.266) до пресекот на истата улица со ул. „Партизанска“, се движи на исток по оската на ул. „Партизанска“ (КП 17.330) сè до пресекот на истата улица со ул. „Јане Сандански“ и се движи на југ по оската на ул. „Јане Сандански“ (КП 17.331) сè до пресекот со ул. „Кеј Маршал Тито“ и брегот на Охридското Езеро,

- Југ: јужната граница започнува од пресекот на ул. „Јане Сандански“ со ул. „Кеј Маршал Тито“ и се движи на запад по ул. „Кеј Маршал Тито“ (КП 17.328) и шеталиштето на самиот брег од Охридското Езеро, при што го опфаќа пристаништето (КП 17.350) и продолжува по брегот на Охридското Езеро сè до брегот под црквата „Св. Јован Богослов - Канео“,

- Запад: западната граница започнува од брегот на Охридското Езеро под црквата „Св. Јован Богослов - Канео“ и се движи на север по брегот на Езерото сè до влевањето на реката Грашница во Охридското Езеро и се движи на север по оската на коритото на реката Грашница сè до пресекот со ул. „Гоце Делчев“ и

- Север: северната граница започнува од пресекот на коритото на реката Грашница со ул. „Гоце Делчев“ и се движи на исток по оската на ул. „Гоце Делчев“ (КП 17.270) сè до нејзиниот пресек со ул. „Абас Емин“, а потоа се движи на север по оската на ул. „Абас Емин“ (КП 17.222) сè до нејзиниот пресек со бул. „Туристичка“, завртува кон исток по оската на бул. „Туристичка“ и завршува на пресекот на ул. „Македонски просветители“ и бул. „Туристичка“ во точката „А“.

Член 4

Старото градско јадро на Охрид има една контактна зона со вкупна површина од 777 ха 06 а 238 м² со следниве граници:

- на исток границата започнува од пресекот на ул. „Железничка“ (КП 17.225/1) со ул. „Бејбунар“ (источна транзитна улица) КП 7.236 и се движи кон југ по ул. „Бејбунар“ (КП 7.236) сè до пресекот со каналот „Студенчишта“ (КП 7.220),

- на југ границата започнува од пресекот на ул. „Бејбунар“ (КП 7.236) со каналот „Студенчишта“ и се движи кон запад по оската на каналот „Студенчишта“ (КП 7.220) сè до пресекот со езерскиот брег од каде што се движи кон северозапад, следејќи го брегот

на Езерото сè до пресекот со западната граница од КП 17.044 и се движи кон север, следејќи ги западните граници на КП 17.044, 17.043, 17.042, 17.041, 16.983, 16.985, 16.986, 16.987, ја сече ул. „Јане Сандански“ и се движи кон запад, следејќи ги јужните граници на КП 16.557, 16.556, 16.555, 16.554, 16.551, 16.550, 16.542, 16.521, 16.519, 16.518, 16.489/1, 16.490/1, 16.490/2, 16.494, 16.495, 16.488, 15.616, 15.617, 15.618, 15.620, 15.621, 15.623 сè до пресекот со западната граница на КП 15.623 од каде што се движи кон север, следејќи ја западната граница на КП 15.602, 15.599, ја сече ул. „Димитар Влахов“ (КП 17.304), продолжува кон север следејќи ја западната граница на КП 15.381, 15.382/2, 15.383, 15.355, 15.353/2, ја сече ул. „Даме Груев“ (КП 17.290) и повторно се движи кон север, следејќи ја западната граница на КП 14.471, 14.472, 14.473, 14.478, 14.479, 14.353, 14.352, го сече бул. „Туристичка“ од каде што се движи кон запад, следејќи ги јужните граници на КП 14.345, 14.341, 14.340, 14.339, 14.338, 14.337, 14.335, ја сече ул. „Абас Емин“ (КП 17.222) од каде што се движи кон југ, следејќи ги источните граници на КП 13.714, 13.717, 13.715, 14.131, 14.132, 14.133, 17.282/1, 14.137, 14.139 од каде се движи кон запад, следејќи ги јужните граници на КП 14.139, 14.146, 14.147, 14.148, 14.149/3, 14.149/2, 14.149/1, 14.152, 14.109, 14.108, 14.107, 14.106, 14.105, 14.104, 14.103, 13.102, ја сече ул. „Пирин Планина“ (КП 17.269) и продолжува кон запад, следејќи ги јужните граници на КП 14.092, 14.091, 14.090, 14.089, ја сече ул. „Стив Наумов“ (КП 17.214) од каде што се движи кон запад, следејќи ги јужните граници на КП 14.085, 14.084, 14.083, 14.082, 14.073, 14.072, 14.070, 14.069, 13.788, 13.789, 13.790, 13.794, 13.793, 13.860, 13.862, 13.863, 13.864, 13.865, 13.857, 13.866, 13.867, 13.854, 13.850, 13.849, 17.270, 13.811, 13.812, ја сече ул. „Гоце Делчев“ (КП 17.270) и се движи кон југозапад, следејќи ги источните граници на КП 13.833, 17.189, 13.836, 13.874, 13.875, 13.876, 13.877, 13.879, 13.880, 13.881, 13.883, 13.884, 14.011, 14.012 сè до пресекот со брегот на Охридското Езеро од каде што се движи кон северозапад, следејќи го брегот на Охридското Езеро сè до пресекот со ул. „Андон Дуков“ (КП 3.274),

- на запад границата започнува од пресекот на брегот на Охридското Езеро со ул. „Андон Дуков“ и се движи кон североисток по оската на ул. „Андон Дуков“ (КП 3.274) сè до пресекот со ул. „Железничка“ и

- на север границата започнува од пресекот на ул. „Андон Дуков“ со ул. „Железничка“ и се движи кон југоисток по оската на ул. „Железничка“ (КП 17.225/1) сè до пресекот со ул. „Бејбунар“.

Член 5

(1) Границите на Старото градско јадро на Охрид и на неговите контактни зони во смисла на членовите 3 и 4 од овој закон (во натамошниот текст: заштитено подрачје), Агенцијата за катастар на недвижности ги нанесува на геодетска подлога во размер 1 : 1000.

(2) Органот од ставот (1) на овој член за секоја катастарска парцела што се наоѓа во границите на заштитеното подрачје, во катастарската евиденција и документација става забелешка дека е составен дел на Старото градско јадро на Охрид како културно наследство од особено значење, а за секое посебно заштитено добро во границите на заштитеното подрачје дека има статус на културно наследство со соодветна категорија утврдена со актот за неговото прогласување.

(3) Границите на заштитеното подрачје од ставот (1) на овој член не можат да се менуваат со просторен и урбанистички план ниту со друг вид акт, освен со акт за заштита или акт за промена во согласност со прописите за заштита на културното наследство.

Член 6

(1) Заради заштита, уредување, ревитализација и рационално користење на Старото градско јадро на Охрид, општината Охрид донесува детален урбанистички план со плански опфат во границите на Старото градско јадро на Охрид од членот 3 на овој закон.

(2) За контактната зона од членот 4 на овој закон општината Охрид донесува детални урбанистички планови.

(3) Плановите од ставовите (1) и (2) на овој член се изработуваат врз основа на заштитно-конзерваторски основи подготвени од Националната установа - Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Охрид.

(4) Заштитно-конзерваторските основи за споменичната целина Старото градско јадро на Охрид задолжително содржат дозволени и рестриктивни мерки за секој поединечен составен дел во споменичната целина.

(5) Одобрените заштитно-конзерваторски основи од ставовите (3) и (4) на овој член се вградуваат во деталните урбанистички планови, како посебни услови за градење за секоја градежна прцела поединечно.

Член 7

(1) Во Старото градско јадро на Охрид не смее:

1) да се менуваат постојната урбана структура и густина на населеноста, границите на урбаните блокови и парцели како дел од органскиот урбанизам, уличната мрежа, премините кон Езерото и сите отворени и зелени површини;

2) да се менуваат висината и фасадниот изглед на заштитените добра и на амбиенталните објекти;

3) да се менува габаритот на заштитените добра;

4) да се градат нови објекти кои како висина имаат галерија или потпокрив, без или со баци, или се покриени со рамна тераса;

5) котата на приземјето да биде помала од 10 см, ниту поголема од 90 см над нивото на пристапната улица, односно од определената точка „А“, доколку објектот излегува на најмалку две улици;

6) чистата висина на приземјето да биде помала од 2,40 см ниту поголема од 2,80 см, односно поголема од 3,20 см за комплексот „Чаршија“ и комплексот „Чинарот“;

7) чистата висина на катовите да биде поголема од 3,00 см;

8) да се вршат градежни или други работи без да се извршат археолошки истражувања на земјиштето;

9) да се изведува еркер поголем од 50 см за комплексот „Чаршија“, а за сите други објекти во Старото градско јадро на Охрид да се изведува еркер помал од 50 и поголем од 80 см и да биде на помала висина од 3,60 м од нивото на улицата на места каде што има моторен сообраќај;

10) да се градат гаражи како посебни објекти на градежната парцела;

11) да се зголемуваат габаритот и висината на помошните објекти;

12) да се воведат нови намени кои предизвикуваат бучава и загадување на околината;

13) да се паркира до заштитените добра и да се формираат паркинг места до нив;

14) да се менува обработката на пешачките патеки и на сообраќајниците од камени плочи и гранитни коцки;

15) да се употребуваат павер-елементи (бекатон) како обработка на пешачките површини;

16) да се поставуваат потпирачи, телевизиски антени, репетитори, големи рекламни паноа и слично и

17) да се оштетува Старото градско јадро на Охрид, особено со несоодветно користење.

(2) Во Старото градско јадро на Охрид режимот на заштита се остварува според детално дефинирани параметри во деталните урбанистички планови од членот 6 на овој закон кои се донесуваат за споменичната целина, како и според посебни заштитно-конзерваторски услови што се однесуваат на:

- 1) контролирана интерполација на нови локации на слободни простори;
- 2) зачувување на заштитените добра во изворна состојба преку конзервација, санација и во исклучителни случаи со факсимилна обнова;
- 3) зачувување на амбиенталните објекти кои придонесуваат за вредностите и амбиенталната слика на целината во изворна состојба, особено на екстериерниот изглед на објектите со конзервација и санација, како и со факсимилна обнова на карактеристичните фасадни изгледи кај објектите кои имаат големи оштетувања;
- 4) враќање на изгубениот фонд на објекти на локации кои се слободни и за кои постојат стари урбанистички планови, остатоци од објектите или техничка и фотодокументација преку нивна реконструкција, или типолошка обнова;
- 5) враќање на автентичниот фасаден изглед на оние објекти кои го изгубиле, а за кои постојат доволно информации за изворниот изглед;
- 6) рекомпозиција на недвижностите по намена во новите објекти при реконструкција или типолошка обнова;
- 7) задржување на амбиенталните објекти во рамките на постојните габарити со можност за помали доградби на сопствените локации кои нема драстично да влијаат на промена на амбиентот;
- 8) задржување и изградба на објекти со покриви на повеќе води со блага косина (макс. 220 до 240), а за објектите кои се во низа покрив на две води со блага косина, со задолжителна употреба на ќерамида - каналица како материјал за покривање;
- 9) задржување на фасадата на приземјата и на високите приземја од кршен камен, со лакови на отворите обработени со тула, а катовите да се малтерисани и обелени со вар;
- 10) задржување на автентичната боја на објектите од периодот меѓу двете светски војни;
- 11) задржување на хармоничниот ритам на поставување на дрвените прозорци со дрвени опшивки, карактеристичните дрвени опшивки на фасадата, дрвените косници и карактеристично обработените симсови;
- 12) задржување и одржување на постојните основни функции на Старото градско јадро на Охрид и враќање на некои изворни функции, како што се старите занаети или давање нови современи функции на некои објекти, доколку таквите функции се компатибилни со нивната природа и карактерот на споменичката целина;
- 13) поставувањето на сите видови на водови од инфраструктурата и инсталациите да не бидат видливи на просторот од Старото градско јадро на Охрид и на уличните фасади;
- 14) задржување на асфалтот на фреквентните моторни сообраќајници кои се веќе асфалтирани;
- 15) вклопување на натписи на фирми и други натписи, билборди, неонски и друг вид реклами, сообраќајни знаци, споменична сигнализација, осветлување, урбана опрема на отворените простори и
- 16) преземање превентивни и корективни мерки против деструктивни ефекти од бучава, удари и вибрации предизвикани од машини и возила.

Член 8

(1) Во контактната зона на Старото градско јадро на Охрид не смее:

- 1) да се вршат земјени или други градежни работи без археолошки надзор;

2) да се предвидуваат новоградби и сообраќајници, како и да се вршат земјени или други градежни работи без да се извршат археолошки истражувања на просторите за кои има сознание дека постојат археолошки локалитети;

3) да се менуваат габаритот, висината и фасадниот изглед на заштитените добра и

4) да се изведуваат интервенции кои можат да го загрозат интегритетот на поединечните заштитени добра во радиус од 15 м околу објектите.

(2) Во контактната зона на Старото градско јадро на Охрид режимот на заштита се остварува според детално дефинирани параметри во деталните урбанистички планови од членот 6 на овој закон кои се донесуваат за контактната зона, како и според посебни заштитно-конзерваторски услови што се однесуваат на:

1) зачувување на заштитените добра во изворна состојба преку конзервација, санација и во исклучителни случаи со факсимилсна обнова;

2) зачувување на покривите на повеќе води со употреба на ќерамида -каналица кај поединечно заштитените добра;

3) усогласување на висината и габаритите на новоизградените објекти, на начин со кој се оневозможува затворање на визурите кон споменичната целина и тоа во делот од контактната зона кој се наоѓа во радиус од 500 метри воздушно од споменичната целина со дозволени максимум П + 4 ката и во делот од контактната зона кој се наоѓа во радиус од 1.000 метри воздушно од споменичната целина со дозволени максимум П + 5 ката и

4) архитектонска обработка на објектите со големи габарити во карактеристични пропорции и мерки.

Член 9

(1) Општината Охрид и нејзините органи и јавни служби се одговорни за спроведување на мерки и активности во заштитеното подрачје во рамките на нивните надлежности утврдени со овој и со друг закон.

(2) Имателите на културно наследство во рамките на заштитеното подрачје се одговорни за одржувањето, чувањето, почитувањето и правилното користење на културното наследство во рамките на заштитеното подрачје.

(3) Националната установа - Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Охрид е одговорна за преземање заштитно-конзерваторски мерки во заштитеното подрачје во согласност со Законот за заштита на културното наследство.

Член 10

(1) Со Старото градско јадро на Охрид во името на Република Македонија управува Националната установа - Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Охрид, а во името на локалната заедница управува општината Охрид.

(2) Заради обезбедување посебни услови за трајно зачувување на споменичката целина и за отстранување на причините кои ги загрозуваат нејзините вредности, како и заради координирано реализирање на заеднички иницијативи, акции или проекти за заштита, уредување, користење и ревитализација на споменичката целина Старото градско јадро на Охрид, Националната установа - Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Охрид и градоначалникот на општината Охрид, изработуваат план за интегрирана заштита на Старото градско јадро на Охрид (во натамошниот текст: планот за интегрирана заштита).

(3) Планот го донесува Управниот одбор на Националната установа - Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Охрид, на предлог на директорот, а по претходна согласност на општината Охрид.

(4) Планот за интегрирана заштита содржи:

- преглед(број, големина, сегашна намена, валоризација/ревалоризација, идна намена) на недвижното културно наследство во составот на споменичката целина,

- приказ и оцена на состојбите со одделни делови или градби во составот на споменичката целина,
 - предлози за санација, заштита, изградба и измена на намените на градбите во состав на споменичката целина,
 - приказ на потребните средства за спроведување на планот,
 - приказ на организација и динамика на изведување активности врз комуналната инфраструктура,
 - планирање на урбаниот развој и урбаната рехабилитација,
 - идентификување на потенцијални фактори и ризици кои ги загрозуваат вредностите на културното наследство,
 - развивање активности за подигнување на јавната свест за значењето на културното наследство,
 - утврдување насоки за развој на културниот туризам во согласност со принципот на одржлив развој и
 - развивање активности за издавање научни и стручни публикации, публикации од информативен карактер и слично.
- (5) Планот пред неговото донесување се става на јавна расправа.
- (6) Планот се донесува за период од пет години.

Член 11

(1) Вреднување и набљудување на спроведување на планот за интегрирана заштита врши надзорен одбор составен од девет члена кои ги именува министерот за култура и тоа по еден претставник од:

- Министерството за култура,
- Управата за заштита на културното наследство,
- Управата за животна средина,
- Министерството за транспорт и врски,
- Министерството за локална самоуправа,
- Националната установа - Национален конзерваторски центар - Скопје,
- Меѓународниот совет за споменици и места ИКОМОС,
- Националната комисија на УНЕСКО и
- Здружението на туристички работници од општината Охрид.

(2) Надзорниот одбор (во натамошниот текст: Одборот) има мандат од четири години.

(3) Одборот од ставот (1) на овој член еднаш годишно доставува до министерот за култура извештај за преземените мерки за реализација на планот.

(4) Во извештајот од ставот (3) на овој член се содржани оцената за преземените мерки и препораките за надминување на состојбите.

II. НАДЗОР

Член 12

(1) Надзор над спроведувањето на овој закон врши Министерството за култура.

(2) Инспекциски надзор над спроведувањето на овој закон врши Министерството за култура преку инспекторите за култура, во согласност со Законот за култура и Управата за заштита на културното наследство, во согласност со овој и со Законот за заштита на културното наследство.

(3) Во врска со примената на прописите за градење и просторно и урбанистичко планирање, надзор и контрола вршат органите надлежни за вршење на работите од областа на уредување на просторот.

III. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 13

(1) Деталните урбанистички планови од членот 6 на овој закон ќе се донесат во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Планот за интегрирана заштита од членот 10 став (2) на овој закон ќе се донесе во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(3) Одборот од членот 11 на овој закон ќе се основа во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 14

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.